

Van Hormuz tot aan de pomp – Brandstoftoerisme in de Belgische grensregio

- Door de oorlog in Iran schoot de brandstofprijs omhoog.
- De benzineprijzen in België liggen tot wel 55 cent lager.
- In de grensregio is 15% van het benzineverbruik naar België verschoven.
- Het grootste deel van de verschuiving wordt veroorzaakt door een minderheid/klein deel van de huishoudens.
- Dit effect is constant voor huishoudens t/m 30 km afstand van de grens.
- Ook pomphouders wat verder van de grens kunnen omzet verliezen.
- Het landelijke verlies aan accijnsinkomsten voor de overheid blijft beperkt.

Finn Blokker
Data Scientist
finn.blokker@nl.abnamro.com

Jeannine van Reeken-van Wee
Senior Econoom en Data Scientist
jeannine.van.reeken@nl.abnamro.com

Oplopende prijzen aan de pomp

De oorlog in Iran heeft mondiale economische gevolgen. Zo zorgt de oorlog voor meer onzekerheid, een hogere inflatie en een lagere bbp-groei in Nederland (zie [hier](#)). De eerste gevolgen van de oorlog zijn voor Nederlandse consumenten vooral merkbaar in de energieprijzen. De mondiale oliemarkt reageert sterk op het conflict, onder meer vanwege de sluiting van de Straat van Hormuz en schade aan belangrijke olie-installaties in de golfregio. Hierdoor blijft de prijs van een vat Brentolie al weken steken rond de \$100. Die stijging werkt snel door naar de pomp, waar de gemiddelde prijs voor een liter E10-benzine is gestegen van ongeveer EUR 1,90 naar bijna EUR 2,40 (zie Figuur 1). De benzineprijzen in België liggen tot wel 55 cent lager. Dit komt vooral door lagere accijnzen en een door de overheid vastgestelde maximumprijs. Voor een gemiddelde Nederlandse auto, scheelt dit ongeveer EUR 25 tot EUR 30 per volle tank. Door het grote prijsverschil en de oplopende prijzen kiezen steeds meer grensbewoners ervoor om in België te tanken (Figuur 2). Deze toename in 'brandstoftoerisme' zet de discussie over grensoverschrijdend tanken en belastingverlagingen opnieuw op scherp in media en politiek. Omdat Duitsland vorige week een tijdelijke accijnsverlaging op benzine en diesel aankondigde, is het goed denkbaar dat hetzelfde verschijnsel zich straks aan de Duitse grens voordoet. Zeker nu het kabinet in het recent gepresenteerde steunmaatregelenpakket voor andere manieren van steun kiest dan voor directe verlagingen aan de pomp.

1. Prijsontwikkeling Nederland en buurlanden

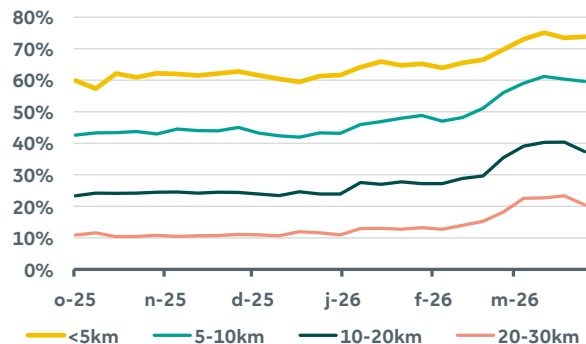
Gemiddelde benzineprijs aan de pomp, €/liter

Bron: Bloomberg

2. Aandeel benzine-uitgaven in België

Benzine-uitgaven huishoudens in België, % aandeel per week

Bron: ABN AMRO o.b.v. geanonimiseerde en geaggregeerde transactiedata

Om een helder beeld te krijgen van het brandstoftoerisme langs de Belgische grens, bekijken wij met behulp van geanonimiseerde en geaggregeerde transactiedata de brandstof-uitgaven van huishoudens in de grensregio. Zo bekijken wij hoe verschillende groepen, van mensen die op slechts 5 kilometer tot wel 30 kilometer wegafstand van de grens wonen, hun tankgedrag aanpassen naar aanleiding van de prijsverschillen in brandstof. Dit doen wij door te kijken in welk land deze huishoudens transacties aan de pomp doen. Hierbij nemen wij alleen transacties mee tussen de EUR 25 en EUR 200 om verstoringe aankopen bij de tankstations die niet met brandstofaankopen te maken hebben, eruit te filteren. Daarnaast moeten deze huishoudens iedere 3 maanden minimaal EUR 150 euro uitgeven aan brandstof en moet er motorrijtuigenbelasting betaald worden. Dit doen wij om ervoor te zorgen dat wij alleen huishoudens overhouden die actief gebruik maken van hun auto. Om op basis van het transactiebedrag een schatting te maken van het aantal getankte liters rekenen wij deze terug naar liters op basis van het wekelijks gemiddelde literbedrag voor E10 in het land van aankoop¹.

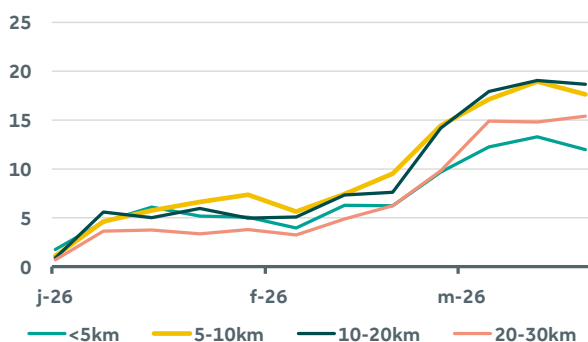
Uit figuur 1 blijkt dat in januari 2026 het prijsverschil met België toeneemt. Dit komt doordat de accijns op brandstof in Nederland werd verhoogd. Vanaf maart is de sterke stijging van de brandstofprijs vanwege de oorlog zichtbaar. Figuur 2 toont het aandeel brandstof-uitgaven in België voor mensen in de grensregio. Al vóór de prijzen begonnen te stijgen in januari 2026, deden huishoudens die op minder dan 10 kilometer van de Belgische grens wonen, meer dan de helft van hun totale brandstof-uitgaven in België. Voor mensen die tussen de 20 tot 30 kilometer van de grens wonen was dit duidelijk minder.

Vanaf januari gingen deze huishoudens ongeveer 5 procent meer benzine tanken in België (Figuur 3). Toen het conflict tussen Iran en Amerika uitbrak, kwam daar voor alle groepen nog eens zo'n 10 procentpunt bij. Dit effect is vergelijkbaar voor alle afstanden tot de grens. In totaal betekent dit dat huishoudens nu ongeveer 4 tot 5 liter extra per week in België tanken.

Als we kijken, in Figuur 4, naar de reacties van de individuele huishoudens in de grensregio op relatieve prijsveranderingen, dan onderscheiden wij drie groepen: huishoudens die niet reageren (huishoudens die minder dan 10% van hun consumptie verschuiven), huishoudens die mild reageren (10-30% verschuiving) en huishoudens die zeer sterk reageren (30+% verschuiving). De eerste groep is veruit het grootst (70%) en laat zien dat niet de gehele grensregio massaal zijn consumptie verschuift. Binnen deze eerste groep vinden wij twee soorten: de groep huishoudens die dichterbij (<10km) de grens woont en al voor de oplopende prijzen meer dan de helft van zijn brandstof in België haalde en daardoor weinig consumptie had om te verschuiven. Dit is grofweg 1/3de van deze 70%. Het resterende deel van de 70% bestaat vooral uit huishoudens die verder van de grens wonen (10+ km) en zowel voor als na het oplopen van de prijzen minimale hoeveelheden brandstof over de grens haalden. Deze huishoudens blijken dus inelastisch ten aanzien van de prijsverschillen. De groep met de sterke reactie op de prijsverschillen, ongeveer 10% van de huishoudens, is daarentegen verantwoordelijk voor bijna 50% van het totale effect.

3. Reactie in gehele grensregio vergelijkbaar...

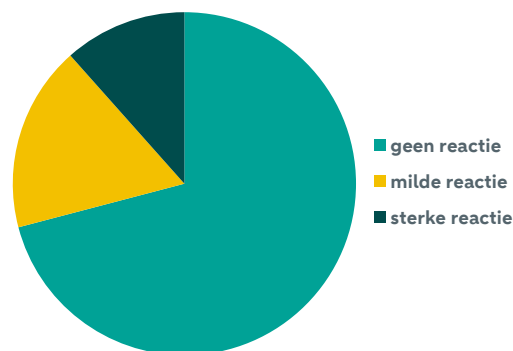
PP verschuiving consumptie van huishoudens in de grensregio per week

Bron: ABN AMRO o.b.v. geanonimiseerde en geaggregeerde transactiedata

4. ...maar niet iedereen in de grensregio reageert

PP verandering in aandeel Belgische benzine t.o.v. 3 maanden ervoor

Bron: ABN AMRO o.b.v. geanonimiseerde en geaggregeerde transactiedata

¹ Prijzen voor benzine en diesel verschillen. Wij gebruiken de benzine prijzen omdat in de praktijk 80% van het totaal aantal gekochte liters door particulieren benzine is.

Conclusie

Door de stijgende benzineprijzen en het groeiende prijsverschil tussen Nederland en België is er een duidelijke verschuiving zichtbaar van zo'n 15% van de benzineconsumptie in de grensregio richting België. Deze verschuiving is vrij constant voor alle geobserveerde groepen binnen de grensregio. Voor huishoudens die vlakbij de grens wonen, was het aandeel dat ze in België tanken al hoog. Deze groep kiest nu nog vaker voor de Belgische pomp. Huishoudens die iets verder van de grens wonen zijn nu ook vaker in België gaan tanken. Het percentage dat in België tankt, is voor deze groep zelfs verdubbeld. Dit betekent lokaal dat tankstations iets verder van de grens, die eerder weinig last hadden van 'brandstofoerisme' nu wel concurrentie ondervinden van Belgische tankstations. Dat we momenteel een gedragsverandering waarnemen, betekent niet automatisch dat dit effect blijvend is.

Brandstofoerisme wordt regelmatig aangevoerd als argument voor een verlaging van de brandstofaccijnzen. Accijnsbeleid is echter breder dan alleen wat er in de grensregio speelt. Het IMF raadt korting op bijvoorbeeld brandstofaccijnzen af, omdat de vraag naar olie en diesel daarmee op peil blijft in tijden waarin het aanbod van energie wordt beperkt. Het CPB benadrukt in een [recente publicatie](#) ook de bredere beleidsafweging. Volgens het CPB is generiek prijsdempend beleid inefficiënt, omdat het zeer kostbaar is en ook ondersteuning biedt aan huishoudens en bedrijven die deze niet direct nodig hebben, en omdat het prijsprikkels verzwakt die aanzetten tot energiebesparing en verduurzaming. Het vergroten van de weerbaarheid van huishoudens en bedrijven tegen prijsschokken vraagt juist om een vermindering van de afhankelijkheid van fossiele energie. Steunbeleid dient daarom tijdelijk en gericht te zijn.

Daarnaast heeft het toegenomen brandstofoerisme een budgettair effect voor de belastinginkomsten voor de Nederlandse overheid. Echter, de belastinginkomstendaling blijven marginaal ten opzichte van de totale landelijke opbrengsten, aangezien het maar om een beperkt aantal liters gaat in een deel van Nederland.

Data en Disclaimer

In deze publicatiereeks genaamd "Transactie Trends" delen wij relevante economische inzichten vanuit onze ABN AMRO geaggregeerde en geanonimiseerde transactiedata. Wij gebruiken transactiedata om economische stromen beter inzichtelijk te krijgen. We gebruiken voor statistisch onderzoek alleen geaggregeerde data en geanonimiseerde data. De uitkomsten van het onderzoek zijn niet te herleiden tot een natuurlijk persoon en uitsluitend bestemd voor onderzoek naar economische trends.

Definities & Panel Selectie

In onze publicatie worden betalingen bij tankstations tussen de 25 en 200 euro meegenomen. Deze selectie is bedoeld om transacties die geheel of grotendeels betrekking hebben op non-brandstofproducten te filteren. Huishoudens worden uitsluitend in het panel opgenomen indien zij gedurende het afgelopen jaar, gemeten over een rolling window van drie maanden, meer dan 150 euro aan brandstofuitgaven hebben gehad. Daarnaast geldt als vereiste dat er een betaling voor voertuigenbelasting heeft plaatsgevonden. Door deze twee filters vallen leaserijders buiten beschouwing in deze analyse. Om te bepalen wat de afstand tot de grens is vanaf het adres hebben wij gebruik gemaakt van de CBS dataset voor wegafstand van postcode tot de grens. Hierbij hebben wij uitsluitend de grensgebied regio's meegenomen die exclusief in de grensregio van België lagen en niet dichterbij die van Duitsland wonen. Voor het terugrekenen naar liters hebben wij gebruik gemaakt van de gemiddelde literprijs euro 95 van Bloomberg. In totaal nemen wij ongeveer 270.000 huishoudens mee, waarvan er ruim 45.000 in de grensregio wonen.

Team Nederland en Transactiedata onderzoek

Aggie van Huisseling, Senior Econoom Nederland | aggie.van.huisseling@nl.abnamro.com

Finn Blokker, Data Scientist | finn.blokker@nl.abnamro.com

Jan-Paul van de Kerke, Hoofd Economisch Onderzoek Nederland | jan-paul.van.de.kerke@nl.abnamro.com

Jeannine van Reeken – van Wee, Senior Econoom / Data Scientist | jeannine.van.reeken@nl.abnamro.com

Mike Langen, Senior Woningmarkt Econoom | mike.langen@nl.abnamro.com

Philip Bokeloh, Senior Econoom | philip.bokeloh@nl.abnamro.com

Zarir Madan, Data Scientist | zarir.madan@nl.abnamro.com

DISCLAIMER

Dit document is opgesteld door ABN AMRO. Het is uitsluitend bedoeld om financiële en algemene informatie over economie te verstrekken. De informatie in dit document is strikt vertrouwelijk en wordt u uitsluitend ter informatie verstrekt. Het mag niet (geheel of gedeeltelijk) worden gereproduceerd, gedistribueerd of doorgegeven aan derden of worden gebruikt voor andere doeleinden dan hierboven vermeld. Dit document is informatief van aard en vormt geen aanbod van effecten aan het publiek, noch een uitnodiging tot het doen van een dergelijk aanbod.

Er mag voor geen enkel doel worden vertrouwd op de informatie, meningen, prognoses en aannames in het document of op de volledigheid, nauwkeurigheid of billijkheid ervan. Er wordt door of namens ABN AMRO, haar directeuren, functionarissen, agenten, gelieerde ondernemingen, groepsmaatschappijen of werknemers geen enkele expliciete of impliciete garantie gegeven met betrekking tot de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document en er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor enig verlies dat direct of indirect voortvloeit uit het gebruik van dergelijke informatie. De opvattingen en meningen in dit document kunnen op enig moment wijzigen en ABN AMRO is niet verplicht om de informatie in dit document na de datum van dit document te actualiseren.

Voordat u in een product van ABN AMRO Bank N.V. belegt, dient u informatie in te winnen over de verschillende financiële en andere risico's en mogelijke beperkingen waarmee u en uw beleggingsactiviteiten te maken kunnen krijgen op grond van toepasselijke wet- en regelgeving. Als u na het lezen van dit document overweegt om in een product te beleggen, wordt u geadviseerd om een dergelijke belegging te bespreken met uw relatiebeheerder of persoonlijke adviseur en na te gaan of het betreffende product - gezien de risico's - past binnen uw beleggingsactiviteiten. De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. ABN AMRO behoudt zich het recht voor om wijzigingen aan te brengen in dit materiaal.

© Copyright 2025 ABN AMRO Bank N.V. en gelieerde bedrijven ("ABN AMRO")